

ідеологічних схем, соціально-політичного та повсякденного дискурсу виступає в якості моделей поведінки, інтерпретативних схем та поведінкових практик індивідів.

Проблеми, пов'язані з конструктом маскулінності, стосуються не тільки чоловіків, але мають суттєве значення для життя та інтересів жінок. Для того, щоб і ті і інші могли реалізувати свій внутрішній потенціал, мати вільний розвиток, творчу ініціативу, самостійність, мобільність без шкоди для себе і інших, важливо ретельне дослідження такого феномена, як маскулінність.

Дане дослідження може бути застосовано: при аналізі сучасного стану гендерних досліджень та гендерних студій, а також у рамках курсу «Гендерна соціологія».

Список використаних джерел:

1. Клецина, И. С. Психология гендерных отношений: теория и практика [Текст] / И. С. Клецина. – СПб.: Алетейя, 2004. – С. 71.
2. Здравомыслова, Е. А. Социальное конструирование гендера [Текст] / Е. А. Здравомыслова, А. А. Темкина // Социологический журнал. – 1998. – № 3–4. – С. 173.
3. Бергер, П. Социальное конструирование реальности [Текст] / П. Бергер, Т. Лукман ; пер. сангл. Е. Д. Руткевич. – М.: Медиум, 1995. – 324 с.
4. Коннелл, Р. Маскулинности и глобализация [Текст] / Р. Коннелл // Введение в гендерные исследования. – СПб.: Алетейя, 2001. – Ч. 2: хрестоматия. – С. 251–279.
5. Кон, И. Гегемонная маскулинность как фактор мужского (не)здоровья [Текст] / И. Кон // Социология: теория, методы, маркетинг: научно-теоретический журнал. – 2008. – № 4. – С. 5–16.
6. Киммел, М. Гендерное общество [Текст] / М. Киммел; пер. с англ. О. А. Оберемко, И. Н. Тартаковской. – М.: Российская полит. энциклопедия, 2006. – С. 152.
7. Кон, И. Мужчина в меняющемся мире [Электронный ресурс] – Режим доступа : <http://www.sunhome.ru/psychology/12792/p1>.
8. Ильиных, С. А. Множественная маскулинность [Текст] / С. А. Ильиных // Социологические исследования. – 2011. – № 7. – С. 101–109.
9. Лорбер, Дж. Пол как социальная категория [Текст] / Дж. Лорбер // THESIS. Женщина, мужчина, семья. – М., 1994. – № 6. – С. 127–136.

УДК 748

Приходько Лілія Ігорівна

Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара

СУЧАСНІ ТА РАДЯНСЬКІ ДОЗВІЛІВІ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ

Сфера дозвілля являє собою область перетину індивідуальних і групових інтересів, дозволяючи окремій особистості стати частиною тієї чи іншої спільності з метою задоволення фізіологічних, духовних, моральних або будь-яких специфічних потреб. Освітня та пізнавальна сторона дозвіллевих заходів, безумовно, також є ваговою складовою вільного часу молоді. Особливий інтерес представляє вивчення дозвіллевої діяльності певних соціальних груп, в першу чергу, найбільш динамічної - студентства. Сучасні студенти сформуєть громадянське суспільство в майбутньому, багато в чому визначаючи його структуру і динаміку. Студенти - найбільш перспективна частина молоді, у зв'язку з тим, що потреби в саморозвитку та самовдосконаленні, а також можливості і умови для розвитку їх у цій соціально-демографічній групі вище, ніж у інших категорій молоді.

Ключові слова: дозвілля, студент, практика, рекреація, радянський, сучасний.

Сфера дозвілля являє собою область перетину індивідуальних і групових інтересів, дозволяючи окремій особистості стати частиною тієї чи іншої спільності з метою задоволення фізіологічних, духовних, моральних або будь-яких специфічних потреб. Освітня та пізнавальна сторона дозвіллевих заходів, безумовно, також є ваговою складовою вільного часу молоді.

Особливий інтерес представляє вивчення дозвіллевої діяльності певних соціальних груп, в першу чергу, найбільш динамічної – студентства. Сучасні студенти сформуєть громадянське суспільство в майбутньому, багато в чому визначаючи його структуру і динаміку. Студенти – найбільш перспективна частина молоді, у зв'язку з тим, що потреби в саморозвитку та

самовдосконаленні, а також можливості і умови для розвитку їх у цій соціально-демографічній групі вище, ніж у інших категорій молоді.

Дозвіллевий час впливає на багато сфер життя: на виробничо-трудова, сімейну, соціалізуючу, освітню. Дозвіллевий час є важливим ще й тому, що тут відбуваються найбільш інтенсивно рекреаційні процеси, які знімають фізичні та психологічні навантаження. По тому, як використовується вільний час молоддю, можна визначити її культурний рівень, коло духовних потреб, інтереси особистості і соціальної групи. У зв'язку з численними змінами багатьох сфер життя суспільства в соціокультурній ситуації є ряд негативних явищ: втрата духовно-моральних орієнтирів, віддаленість дітей, студентів та людей в цілому від культури і мистецтва, скорочення організацій і установ, що ведуть громадську культурно-дозвільну діяльність, відсутність доступних молодіжних культурних центрів. Ринкові відносини диктують необхідність трансформацій дозвільної діяльності, з використанням нових технологій і переведенням її в інтерактивну форму.

Зважаючи на складну соціально-економічну суспільну обстановку в Україні, безробіття, неухвагу з боку держави, установ культури і місцевої влади розвиваються внеінституціональні форми молодіжного дозвілля. Нові типи дозвіллевих молодіжних форм повинні всебічно досліджуватися. Це необхідно для оперативного реагування на мінливі запити молоді.

У вітчизняній соціології поняття «Дозвілля», «Вільний час», розглядаються в роботах Г.П. Орлова, Б.А. Грушина, А.В. Неценко та ін.

Повне розкриття термінів «вільний час» і «дозвілля» можна зустріти в Російській соціологічній енциклопедії, де «вільний час» трактується як частина часу доби, вільна від праці в громадському господарстві і пов'язаного з ним часу задоволення фізіологічних і побутових потреб і домашньої праці, а «дозвілля» описується як частина вільного часу.

Г. Орле підтримуючи ідеї К. Маркса, які згадувалися вище, визначав дозвілля як: «сукупність занять у вільний час, за допомогою яких задовольняються безпосередньо фізичні, психічні та духовні потреби», в основному рекреаційного характеру, а «більш піднесену діяльність» – як «сукупність видів вільної діяльності як самоцілі, в процесі якої найбільш ефективно вдосконалюється особистість» [2, с. 206]

Мета дослідження: опис радянських та сучасних дозвілевих практик студентів і їх пріоритетні напрямлення.

У наш час дуже актуальні проблеми індустрії дозвілля, адже дозвілля є одним з важливих показників норм, цінностей і світогляду молоді. Вивчаючи дозвілля сучасної молоді, кожен, напевно, замислювався про те, як проводили дозвілля наші батьки і чому найчастіше наші погляди на тему проведення вільного часу так різні.

Нерідко, розмірковуючи про те, як молоді люди проводять свій вільний час, наші батьки вигукують: «Ех, що нині за молодь пішла?». І цей нагальне питання переходить від покоління до покоління. Ті, хто ще вчора розважався «по повній», сьогодні нарікають на підростаючу молодь, стверджуючи, що вона не дотримується прийняті норми. «Ми собі такого не дозволяли», - твердять вони. Чи можна з цим сперечатися? Яка ж стала молодь сьогодні, які у неї життєві пріоритети і модні способи проведення дозвілля? Нове покоління відрізняється від старого тим, що воно зовсім інше. І сьогодні це не важко пояснити: зміна суспільно-політичного ладу і швидкий розвиток науково-технічного прогресу змінили спосіб життя людей і погляди на світ.

Характеризуючи сферу дозвілля за радянської влади, потрібно відзначити, що вона повністю перетворювалася в об'єкт культурної політики і предмет контролю з боку державних і партійних органів. Були навмисно відсутні на задній план такі традиції в сфері дозвілля, як релігійні, етнічні, національні та інші. Все, що стосувалося мистецької спадщини дореволюційного періоду, найчастіше, було [3 с. 256].

сфера дозвілля в сучасному суспільстві трохи інша, адже молоді люди сьогодні росли і виховувалися вже в новий час. Процес їх становлення припав на період історичного розвитку нашої країни, коли не було єдиної ідеології, коли в минуле пішли комсомольські і піонерські

організації, і виховання стало більше залежати від сім'ї, ніж від суспільства. По суті, зростає перше покоління нового часу, від якого залежить майбутнє нашої країни.

Сфера дозвілля сьогодні багата і різноманітна. Зауважимо, що мати багато вільного часу і гідно його проводити далеко не завжди у всіх виходить. Розмірковуючи на цю тему, варто відзначити, що сьогодні спостерігаються дві прямо протилежні тенденції. З одного боку, кількість вільного часу у багатьох представників молодого покоління скорочується в зв'язку з підвищенням навчального навантаження і відповідальності за майбутню кар'єру. Це тільки підвищує цінність вільного часу як такого. З іншого боку, необхідно звернути увагу і на прямо протилежну тенденцію, що визначає специфіку молодіжного дозвілля. У зв'язку зі збільшенням тривалості періоду отримання освіти, молоді люди (в першу чергу представники молодого середнього класу, формують кістяк студентства) мають набагато більше вільного часу, ніж їхні батьки, що впливає на стиль їх життя, безпосередньо пов'язується і диктується дозвіллям [4, с. 5].

Сучасна молодь має чітко сформовану думку з питань дозвілля. Адже сьогодні представлена велика свобода вибору в різних областях своєї діяльності, в тому числі в області дозвілля.

Якщо говорити про нові форми дозвілля, то можна сказати, що дуже модним заняттям, останнім часом, став – шопінг. Молоді люди, особливо дівчата, можуть годинами бродити по магазинах, вибираючи і приміряючи «модні дрібнички». Це заняття, поряд з відвідуванням кінотеатру, музею, кафе, можна віднести до сфери дозвілля. Багато сучасні психологи вважають, що шопінг допомагає відволіктися від насущних проблем. Отримуючи задоволення від шопінгу, ми непомітно витрачаємо на нього масу вільного часу. Та й як можна пройти повз, коли модні магазини залучають яскравою рекламою, красивими речами, акціями і цінами, які доступні як заможній людині, так і представнику середнього класу. А раніше! Що раніше? Хіба могли дівчата і юнаки 80-х купувати товари, вільно розгулюючи по численних магазинах. І справа тут зовсім не в грошах. У магазинах 80-х був величезний дефіцит товарів, тьмяні однотонні речі навряд чи можна було назвати модними, а ось заманює реклами і різних акцій і знижок не було зовсім [1].

Але все ж щось залишається незмінним. Деякі дозвільні заняття не підвладні часу. Сучасна молодь, так само як і молодь 80-х, любить активний відпочинок на природі. Починаючи з травневих свят і закінчуючи холодним жовтнем, молоді люди відпочивають на природі: розбивають намети, смажать шашлики, грають в гилку, футбол, волейбол. І з плином часу нічого не змінюється. Всім без винятку хочеться вирватися з повсякденної суєти, насолодитися красою і багатством природи, а, найчастіше, і просто - зустрітися і поговорити з друзями.

Можна припустити, що зміни в сфері дозвілля триватимуть, будуть з'являтися нові форми дозвілля. Але будемо сподіватися, що дані зміни не будуть заважати, а навпаки, сприяти участі української молоді в житті нашого суспільства.

Список використаних джерел:

1. Добренков В.И., Кравченко А.И., Социальная антропология. – [Режим доступа]: <http://www.razym.ru/naukaobraz/52768-dobrenkov-vi-kravchenko-ai-socialnaya.html>
2. Закович Н. М. Советская обрядность и духовная культура. – К. 1980. - 206 с.
3. Социология молодежи: Под ред. В.Т. Лисовского. – СПб.: Изд-во СПбГУ, 1996. – 256 с.
4. Радаев В.В. Социология потребления: основные подходы // Социол. исслед. – 2005. – №1. – С. 5.